

CUMHURBAŞKANI KARARI

Karar Sayısı: 9253

Ekli “Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi (2024-2028)” ile ilişik listede yer alan “Bölge Planları (2024-2028)”nın onaylanmasına karar verilmiştir.

16 Aralık 2024

Recep Tayyip ERDOĞAN
CUMHURBAŞKANI

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

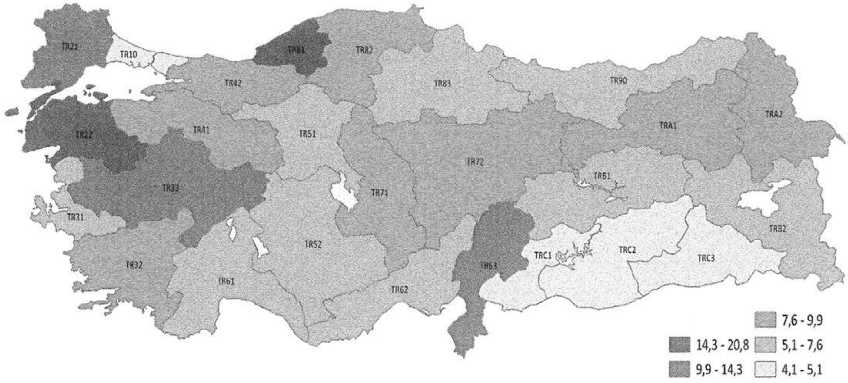
YEREL
KALKINMA
HAMLESİ

BÖLGESEL GELİŞME ULUSAL STRATEJİSİ

2024-2028

"Küresel rekabette söz sahibi, refah düzeyi yüksek ve dirençli bölgeleriyle, yerel dinamiklerini kullanarak topyekün kalkınmış bir Türkiye"

Harita 8.57 Kişi Başına Sera Gazı Emisyonu Yoğunlukları (2018, tCO2 Eş değeri/Kişi)

Kaynak: OECD

8.6.2. Sınırdaki Karbon Dzenlemesi Mekanizması

Avrupa Birlięi 2019 yılı aralık ayında Avrupa Yeşil Mutabakatını (AYM) yayımlayarak iklimden enerjiye, sanayiden tarıma, ulaşımdan finansmana kadar geniş bir yelpazedeki politikalarını yükseltile iklim hedefleri doğrultusunda şekillendirmeyi amaçlamaktadır.

AYM, Avrupa kıtasının 2050 yılına kadar karbon nötr olmasını ve ekonomik büyümede doğal kaynak bağımlılığının azaltılmasını amaçlamaktadır.

Avrupa Komisyonu'nun 2021 Çalışma Programı kapsamında açıklanan "Fit for 55 Paketi" ile AYM hedeflerinin hayata geçirilebilmesi amacıyla Komisyon tarafından yeşil dönüşümle ilgili çıkarılacak mevzuatın kapsamı belirlenmiştir. Bunlardan Türkiye'yi öncelikle ilgilendiren düzenleme, Sınırdaki Karbon Dzenleme Mekanizması (SKDM) olup düzenlemeden öncelikli olarak demir çelik, çimento, alüminyum, gübre, elektrik ve hidrojen sektörleri etkilenecektir.

Türkiye 2022 yılı ihracatında AB ülkelerinin (AB27) payı yüzde 40,5 (TÜİK) olarak gerçekleşmiş olup söz konusu ticaret hacminin büyüklüğünden ötürü Türkiye de SKDM düzenlemelerinden azami ölçüde etkilenecek ve AB ile uyumlu bir emisyon ticaret sisteminin (ETS) Türkiye'de de kurulması önümüzdeki süreçte bir zorunluluk olacaktır. SKDM mekanizmasının ihracatımıza olumsuz etkilerini en aza indirmek adına öncelikli olarak belirlenen sektörler başta olmak üzere hem ihracatta öne çıkan hem de kaynak yoğun sektörlerde yeşil dönüşüme yönelik uygulamaların yaygınlaştırılması ve desteklenmesi önem arz etmektedir.

SKDM uygulamalarından öncelikli olarak etkilenecek sektörlerin AB ülkelerine ihracat değerlerine göre öne çıktığı ilk 10 il Tablo 8.26'da gösterilmektedir. Söz konusu çalışmada girişim düzeyinde ihracat verileri kullanılmış ve ihracatımız olmadığından hidrojen sektörü dahil edilmemiştir.

SKDM kapsamında öncelikli olan ve ihracat değerleri açısından incelenen ilk 10 il içerisinde sektörel yapılarına göre ülkemizin farklı bölgelerinden iller bulunmakta olup, beş sektörün tamamında İstanbul; dördünde Ankara, İzmir, Bursa ve Kocaeli, üçünde ise Antalya öncelikli iller olarak öne çıkmaktadır.

Tablo 8.26 SKDM Öncelikli Sektörler AB İhracat Değerlerine Göre İlk 10 İl (2021)

Ana Demir ve Çelik Ürünleri İmalatı Sektörü	Çimento İmalatı Sektörü	Alüminyum Üretimi Sektörü	Kimyasal Gübre ve Azot Bileşiklerinin İmalatı Sektörü	Elektrik Enerjisi Üretimi Sektörü
İstanbul	İstanbul	İstanbul	İstanbul	İstanbul
Hatay	Ankara	Kocaeli	Bursa	Ankara
Kocaeli	Kocaeli	Bursa	Kocaeli	Gaziantep
Zonguldak	İzmir	Tekirdağ	İzmir	Trabzon
İzmir	Siirt	Konya	Antalya	İzmir
Antalya	Samsun	Ankara	Gaziantep	Konya
Bursa	Yozgat	Kayseri	Konya	Kırıkkale
Denizli	Bursa	Kırklareli	Balıkesir	Mersin
Ankara	Muş	Sakarya	Manisa	Isparta
Karabük	Kahramanmaraş	Adana	Samsun	Antalya

Kaynak: STB, GBS

8.6.3. Kaynak Verimliliği

Kaynak verimliliği, özellikle son yıllarda iklim değişikliği gündemiyle de paralel olarak uluslararası gündemde önemli bir yere sahip olmuştur. Su, enerji ve ham madde kaynaklarının verimliliğinin sağlanabilmesine yönelik temiz üretim, endüstriyel simbiyoz, geri kazanım/yeniden kullanım, ürün yaşam döngüsü analizi ile enerji verimliliği ve yenilenebilir enerji kullanımının artırılmasına yönelik uygulamalar ülkelerin üretim ve tüketim sistemlerinin yeniden yapılandırılmasında tüm dünyada giderek yaygınlaşan temel araçlar olarak öne çıkmaktadır.

Bu kapsamda iklim değişikliğinin etkilerinin azaltılması ve 2053 yılı net sıfır karbon emisyon hedefi ile birlikte AYM'ye uyum süreci doğrultusunda Türkiye'de kaynak verimliliği uygulamalarının yaygınlaştırılması ve yenilenebilir enerji kaynaklarının geliştirilmesi önem arz etmektedir.

Firma düzeyinde kaynak verimliliği uygulamalarının temelini temiz üretim yaklaşımı oluşturmaktadır. Temiz üretim yaklaşımında, üretim esnasında su, materyal ve enerji kaynak kullanımı minimize edilmekte, üretim aktiviteleri sonucunda oluşan atık miktarının asgari düzeye indirilmesi amaçlanmaktadır.

Türkiye'de kullanım alanlarına göre su tüketim oranları incelendiğinde, 2020 yılında su tüketiminin en yoğun olduğu sektörün yüzde 71'lik payla tarım sektörü olduğu görülmektedir. Onu yüzde 18'lik payla sanayi sektörü izlemekte olup sanayi sektörü su tüketimine termik santrallerin su kullanımı da dahil edilmiştir. Enerji sektörü kapsam dışı bırakıldığında imalat sanayi, organize sanayi bölgeleri ve maden işletmelerinin su tüketimi yüzde 5 seviyelerindedir (Grafik 8.43).